

Кантон Цюрих
Дирекция по образование
Информация за родители относно обучението по роден език и култура (РЕК)

Служба основно образование
Специално подпомагане, интеркултурна педагогика
ikp@vsa.zh.ch

Юли 2020

1/3

Bulgarisch

Формулировка от октомври 2013, актуализирано през м. юни 2020

Какво представлява обучението по роден език и култура?

Обучението по роден език и култура е допълнително езиково обучение за деца, чийто пръв или втори език не е немски. То може да бъде посещавано от деца в учебна възраст от детската градина до края на основното образование.

Обучението по РЕК подпомага целенасочено първия език на детето и му оказва съдействие в придобиването на фонові знания за езиковия район. Обучението е неутрално в политическо и религиозно отношение. Темите му обхващат общуването с различните жизнени сфери и принадлежности. То подсилва езиковите компетенции на учениците и им оказва подкрепа при оформянето на собствената им личност и интеграцията им в обществото. Дирекцията по образованието препоръчва посещаването на това обучение.

Как е организирано обучението по РЕК?

Обучението по РЕК е уредено по законен път. Разрешението за провеждането и координацията на курсовете е в компетенцията на службата по основно образование (СОО).

Курсовете се предлагат от посолства, консулати и сдружения. Те организират курсовете по РЕК и назначават съответните преподаватели. Поради тази причина биват предлагани курсове по РЕК само за езиците, подкрепени от институции, поемащи финансовите задължения по този проект. Според предлагането на съответния език дори е възможно да има покритие само на отделни езикови нива. Самата служба по основно образование не предлага обучение по РЕК.

Отговарящите на кантоналните изисквания курсове по РЕК се считат за общопризнати. Те отговарят на следните критерии:

- Обучението е неутрално в политическо и религиозно отношение и е достъпно за всички деца от езиковата група.
- Обучението не се предлага с цел финансова печалба. Учебните такси допринасят към обезпечаването на обучението.
- Преподавателите са с педагогическа квалификация, имат достатъчни познания по немски език и са посещавали задължителните курсове за допълнителна квалификация към службата за основно образование.

Това, че обучението се счита за признато, позволява на предлагащите го институции да ползват безплатно помещенията на основното училище, както и вписването на оценката по РЕК в официалното свидетелство за завършено основно образование.

Учебно време и освобождаване от учебни часове

Броят на учебните часове съответства на законното предписание. В детската градина и в първи клас за обучението по РЕК са предвидени до два часа седмично, а след втори клас до четири часа на седмица.

Обучението по РЕК обикновено се провежда в извънучилищно време. В случаите, когато то се провежда по учебно време, децата и младежите имат право да бъдат освободени от редовното училище за максимално два часа. За тази цел родителите трябва да подадат предварително съответната молба към училищното ръководство, при което би трябвало да се прецени внимателно кое обучение е от по-голяма полза за благо на детето. СОО препоръчва на родителите в такива случаи да се допитат до класния ръководител.

Място на обучение и седмична програма онлайн

Обучението по РЕК обикновено се провежда в помещенията на откритите основни училища, по възможност в близост до местожителството на децата. Някои от организаторите на обучението по РЕК разполагат със собствени помещения.

Списъка с всички езици, местопровеждане и часове на обучение ще намерите в кантоналната седмична програма онлайн (<https://www.hsk-kantonzuerich.ch/>). В нея можете целенасочено да търсите подходящото за детето Ви обучение по РЕК според език, ниво и място.

Оценка по РЕК в свидетелството за завършено основно образование

Преподавателят по РЕК оценява успеха и учебния напредък на децата в уроците по РЕК с оценка от 1 до 6 и записва същата в свидетелствения формуляр на СОО. Класният ръководител вкарва оценката в официалното свидетелство за завършено основно образование на кантон Цюрих. Повечето държави официално признават посещаваното обучение по РЕК.

Как да запиша детето си да посещава РЕК?

Обучението започва обикновено в началото на учебната година. През месец януари СОО изпраща на всички училища в кантон Цюрих брошурата за записване за обучението по РЕК, в която са указани всички признати курсове. Тези брошури се раздават на децата. Записването се извършва от родителите най-късно до края на месец март, тоест около четири месеца преди започването на новата учебна година. Вие можете да запишете детето си или директно при указаните в брошурата организатори на курсовете или пък онлайн чрез посочения в брошурата линк.

Курсовете по РЕК на някои организатори са безплатни (примерно защото посолството поема разноските), а на други се заплащат. Ако тези учебни разноски надхвърлят финансовите Ви възможности, можете да се обърнете към указаното в брошурата лице-координатор. Много общини са готови да поемат учебните разноски, ако семейството е зависимо от социална помощ.

Каква е ползата от обучението по РЕК?

Доброто обучение по РЕК ще Ви бъде от полза, тъй като:

- ✓ Децата и младежите задълбочават знанията си по първия им език, по отношение на разбиране и говорене, четене и писане. Само по себе си това е безценно.
- ✓ Човекът, който добре владее първия си език, обикновено научава немски като втори език по-лесно.
- ✓ Обучението по РЕК оказва като цяло положително влияние върху учебния успех, тъй като засилва увереността в собствените сили и разширява общите познания.
- ✓ В глобализирания свят, в който живеем в днешно време, многоезичността е ценен ресурс за успешното професионално развитие.
- ✓ Доброто владение на първия език помага на децата да поддържат общуването в кръга на семейството и роднините, както и би им помогнало при евентуално завръщане в родината или езиковия им район.

Как можете като родители да подпомогнете езиковото развитие на многоезичното Ви дете?

Говорете с детето си на езика, който говорите спонтанно и естествено, и който владеете най-добре. Предположението, че на едно дете би му било по-лесно в училище, ако другоезичните му родители говорят немски с него, е погрешно.

Избягвайте да смесвате вашия роден език с немския език, когато разговаряте с детето си. Продължавайте да говорите на родния си език даже когато детето ви отговаря на немски. Оставете детето само да реши на какъв език да ви отговори.

Ако бащата и майката говорят на различни езици, те могат да разговарят и с детето си на съответния език. И тук е важно правилата да са ясни: „Мама говори на този език, татко на онзи, когато се храним заедно, говорим така.“

Не позволявайте на кризите да ви смущават: възможно е детето Ви да говори в една определена фаза само на немски, въпреки че разбира езика Ви. Когато Вие последователно говорите на вашия език, детето продължава да учи от чуто и със сигурност по-късно ще говори отново и на този език.

Подпомагайте радостта на детето Ви от вашия език, като разглеждате заедно книжки с картинки, като римувате, пеете, слушате музика, разказвате приказки или му четете на глас.

Погрижете се за това, детето ви от малко да контактува често с немския език. Проявявайте и лично Вие приемливост към немския език, учете го. За Вашето дете Вие сте пример за подражание.

Запишете и пращайте детето си (по възможност още в детската градина) на обучението по РЕК и го карайте редовно да ви разказва какво е научило там.

Поддържайте редовно връзка с преподавателите както в редовния клас на детето Ви, така и с тези по обучението РЕК.